

4. Звіти про виконання бюджету міста Чернівці за 2021-2022 роки.

Violetta Roshylo, PhD, Associate Professor,
Chernivtsi Institute of Trade and Economics of SUTE, Chernivtsi

TOURIST TAX AS A COMPONENT OF TAX REVENUES BUDGETS OF TERRITORIAL COMMUNITIES

The financial autonomy of local self-government depends on its own revenue base of the budgets of territorial communities. The tourist tax is a component of tax sources of budget revenues at the local level. The development of the tourism sphere is a prerequisite for increasing the fiscal value of the tourist tax in the revenue part of local self-government budgets and a priority area of the local development strategy in the post-war age.

Людмила Столяр, к.е.н., головний бухгалтер
ТДВ «Чернівецький хімзавод»,
Сергій Рилєєв, к.е.н., доцент,
Чернівецький торговельно-економічний інститут ДТЕУ,
м. Чернівці

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ: ЕФЕКТИВНА СИСТЕМА ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

Чернівецька область позиціонує себе, як область з можливістю створення та представлення літнього та зимового гірського туризму а також оздоровчого відпочинку. Географічне розташування області та багатство рекреаційних ресурсів стало визначальним фактором для розвитку туризму.

Відповідно, основою туристичної інфраструктури Чернівецької області є готелі, ресторани, торговельні центри та інші заклади, що задовольняють потреби туриста при здійсненні

туристичної діяльності. В останні роки в області спостерігається тенденція до зростання кількості закладів ресторанного бізнесу. Негативно вплинули роки пандемії COVID-19, проте заклади прийняли правила гри та продовжили свою роботу. Наступним супротивом для вдалої роботи закладів стала збройна агресія російської федерації проти України. Як визначають бізнес-аналітики в загальному по Україні станом на четвертий квартал 2022 року, близько 40% всіх малих та середніх ресторанних бізнесів закрились. Але, ситуація на заході України, є більш оптимістичною, в середньому чек в ресторані на заході став дорівнювати минулорічним показникам [2].

Отже, ресторанный бізнес незалежно від умов існування працює, забезпечує потреби споживачів, забезпечує робочими місцями працівників, створює додану вартість та надає податкові надходження до бюджету. Для власників бізнесу головною метою є його прибутковість. Опрацювання результатів діяльності таких підприємств та управління ними здійснюється за допомогою системи обліково-аналітичного забезпечення. В свою чергу, обліково-аналітичне забезпечення – це складний механізм, який поєднує в собі процеси бухгалтерського обліку, економічного аналізу підприємства. Відповідно, кінцевим результатом поєднання обліку і аналізу є формування актуальної, своєчасної, об'єктивної інформаційної бази відповідно до інтересів користувачів, як зовнішніх, так і внутрішніх.

Науковці Оляднічук Н. В., Підлубна О. Д. визначають, що система обліково-аналітичного забезпечення є формою організації всіх видів обліку, контролю й аналізу, метою якої є забезпечення управлінського персоналу інформацією, необхідною для прийняття оперативних і стратегічних управлінських рішень та контролю над їх реалізацією [3].

В свою чергу, Загородній А. Г. стверджує, що обліково-аналітичне забезпечення суб'єкта підприємництва є досконалою формою організації обліку й аналізу, метою якої є прийняття

виважених поточних і стратегічних управлінських рішень та контролю над їх реалізацією [4, с. 98]. Крім того, окремі автори, зокрема Т. Г. Камінська, визначають, що обліково-аналітичне забезпечення – це безперервне, цілеспрямоване формування відповідних інформаційних потоків, підпорядкованих вимогам аналізу, планування та підготовки і контролю фінансових управлінських рішень [5, с. 6].

Лень В. С. розкриває сутність обліково-аналітичної системи як упорядкованої внутрішньої структури підприємства, яка накопичує дані господарського обліку й зовнішню інформацію для аналізу та формування звітності для внутрішніх і зовнішніх користувачів у необхідному для них форматі [6, с. 287].

Відповідно, можна дійти до висновку, що обліково-аналітична система підприємства дає змогу сформувати обліково-аналітичне забезпечення управління виробничо-господарською, збутовою, фінансовою діяльністю із застосуванням методів обліку, аналізу, планування та контролю. Достатній вплив на обробку інформації в обліку, аналізі та контролі має інформаційне забезпечення. Чим швидше обробляється інформація, формуються результативні показники, тим швидше управлінській персонал формує та приймає рішення, які впливають на діяльність бізнесу в цілому.

Інформаційні системи обліку завжди асоціюються з такими програмами для підприємств ресторанного бізнесу, як «1С: Підприємство», «BAS», «Парус», «Акцент». Проте зараз на ринок виходять інші гравці, які забезпечують не тільки автоматизації обліку, аналізу, але і забезпечують автоматизацію процесів обслуговування гостей, співпрацю кухні та бару, проведення банкетів, оформлення інтернет-замовлень і не тільки. Крім того, на можливість використання вище перелічених програм вплинула наша держава. Так, 15 квітня 2023 р. президентом було підписано указ «Про застосування та внесення змін до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)». За даним указом,

Україна офіційно запровадила санкції проти низки російських ІТ-компаній, зокрема Яндекс, «1С», «Програмні продукти «Парус» і АТ «Ситронікс».

Програмний продукт SERVIO – це комплексний програмний інструмент, який вирішує різні завдання ресторанного бізнесу: обслуговування гостей, проведення банкетів, складський і управлінський облік, ведення калькуляційних і технологічних карт, фінанси, дисконтні програми, акції, облік робочого часу персоналу. Система автоматизації дозволяє управляти бізнес-процесами на підприємстві, оптимізувати, виявляти слабкі місця, усувати їх і покращувати продуктивність. Програмне забезпечення SERVIO підходить для роботи всіх напрямків діяльності ресторану, кафе, бару, кав'ярні, фаст-фуду і інших підприємств сфери ресторанного бізнесу. За інформацією мас-медіа, понад 5000 ресторанів та готелів в Україні використовують продукти SERVIO. Застосування програмного продукту SERVIO забезпечить комплексне рішення з автоматизації та оптимізації для спрощення ведення оперативного й управлінського обліку, формування звітності, управління персоналом і програм лояльності. Отже, інтегрування обліково-аналітичного забезпечення з використанням сучасних інформаційних систем і технологій є одним із найефективніших методів надходження оперативної інформації для її обробки, аналізу, контролю та прийняття ефективних управлінських рішень в бізнесі.

Список використаних джерел:

1. Де рестораторам жити добре. Як змінився ринок кафе та ресторанів за пів року війни — інфографіка. URL: <https://biz.nv.ua/ukr/consmarket/yak-za-pivroku-viyuni-zminivsyia-ukrajinskiy-rinok-kafe-ta-restoraniv-novini-ukrajini-50267978.html>.

2. Білас Маркіян. Ринок HoReCa під час війни: поточний стан та ключові тенденції. URL: <https://voxukraine.org/rynok-horeca-pid-chas-vijny-potochnyj-stand-ta-klyuchovi-tendentsiyi>.

3. Оляднічук Н. В., Підлубна О. Д. Обліково-аналітичне забезпечення економічної діяльності суб'єкта підприємництва. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2020. Випуск 33. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/33_2_2020ua/4.pdf.

4. Загородній А. Г. Система обліково-аналітичного забезпечення менеджменту підприємства. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку*. 2007. № 5 (76). С. 94–102.

5. Камінська Т. Г. Обліково-аналітичне забезпечення фінансового менеджменту в сільськогосподарських підприємствах: автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.06.04. Київ, 2006. 20 с.

6. Лень В. С. Обліково-аналітична система підприємства: обґрунтування, визначення, модель. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2016. № 1 (5). С. 281–290.

Stolyar Liudmyla, PhD,
Chief Accountant ALC "Chernivtsi Himzavod",
Ryleev Sergiy, PhD, Associate Professor,
Chernivtsi Institute of Trade and Economics of SUTE, Chernivtsi

ACCOUNTING AND ANALYTICAL ENSURING THE ACTIVITIES OF RESTAURANT BUSINESS ENTERPRISES: AN EFFECTIVE SYSTEM OF ADMINISTRATIVE DECISION-MAKING

The features of restaurant business enterprises in modern realities of existence are considered. The specifics of accounting and analytical support for enterprise activity are determined. Separate software products for the automation of the company's activities, which ensure effective business management, have been identified.

Тетяна Томнюк, к.е.н., доцент,
Чернівецький торговельно-економічний інститут ДТЕУ,
м. Чернівці

ТУРИСТИЧНИЙ ЗБІР: ОСОБЛИВОСТІ СПРАВЛІННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Туристичний збір – це місцевий збір, кошти від якого зараховуються до місцевого бюджету, платниками якого є громадяни України, іноземці, особи без громадянства, які прибувають на територію адміністративно-територіальної одиниці, де встановлено збір, і тимчасово розміщуються